

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З УПРАВЛІННЯ ЗОНОЮ ВІДЧУЖЕННЯ**

Бульвар Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, тел.: (044) 594-82-42,
факс: (044) 594-82-45, e-mail: office@dazv.gov.ua, код ЄДРПОУ: 37536183

17.02.17 № 01-534/2.2 На № 03-90 від 18.01.17

Рахункова палата України

Про розгляд результатів державного
зовнішнього фінансового контролю

Державне агентство України з управління зоною відчуження на розглянуло рішення Рахункової палати від 20.12.2016 № 27-4 та Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництво пускового комплексу «Вектор» та експлуатацію його об'єктів, та надає інформацію про вжиті заходи з врегулювання діяльності у вищезазначеній сфері.

Додаток: на 7 арк.

Голова

В.В. Петрук

Інформація щодо законодавчого і нормативно-правового врегулювання діяльності у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництва пускового комплексу «Вектор» та експлуатації його об'єктів,
(лист Рахункової палати України від 18.01.2017 № 03-90)

Щодо удосконалення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спрямованих на створення цілісної системи поводження з радіоактивними відходами всіх типів і категорій.

З метою вирішення цього питання Міністерством екології та природних ресурсів спільно з Державним агентством України з управління зоною відчуження розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань поводження з радіоактивними відходами», яким пропонується вдосконалити систему класифікації радіоактивних відходів в Україні.

Обґрунтування такої необхідності були надані провідними європейськими фахівцями за результатами реалізації відповідного проекту міжнародної технічної допомоги. Так, експертами Європейського Союзу було запропоновано модифікувати існуючу класифікацію РАВ з метою їх захоронення – розділяти РАВ на класи відповідно до критеріїв прийнятності захоронення РАВ в чотирьох типах сховищ: в поверхневих, приповерхневих, на проміжних глибинах, в геологічному сховищі. Було оцінено, що економічний ефект від впровадження удосконаленої класифікації буде суттєвим: в 10 раз буде дешевше захоронити всі радіоактивні відходи в Україні, при цьому рівень безпеки людини та навколишнього середовища не знизиться і відповідатиме міжнародно визнаним нормам. Під час підготовки законопроекту були враховані всі зауваження заінтересованих органів.

Наразі законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України та готується для винесення на розгляд Верховної Ради України.

Щодо розширення функцій Державного агентства України з управління зоною відчуження, зокрема, шляхом створення на його базі Національного агентства України з поводження з радіоактивними відходами та управління радіоактивно забрудненими територіями та надання йому повноважень центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Державним агентством України з управління зоною відчуження наразі здійснюється розробка проектів відповідних нормативно-правових актів.

Щодо визначення сталих джерел фінансування заходів з поводження з радіоактивними відходами, у тому числі і через залучення Державного фонду поводження з радіоактивними відходами, формування якого може здійснюватись за рахунок екологічного податку та інших надходжень, не заборонених чинним законодавством.

Державним агентством України з управління зоною відчуження розроблено проект Закону України «Про систему фінансування поводження з радіоактивними відходами на стадії їх довгострокового зберігання та захоронення», який опрацьовано з заінтересованими державними органами (Мінпарироди, Міненерговугілля, Міненомрозвитку, Держатомрегулювання, Мінфін).

За результатами опрацювання законопроекту заінтересованими державними органами висловлено принципову незгоду щодо утворення Державного фонду поводження з радіоактивними відходами як позабюджетного фонду. У зв'язку з цим виникла необхідність у проведенні додаткових консультацій з фаховими спеціалістами, за результатами яких стала зміна підходу до функціонування Державного фонду поводження з радіоактивними відходами, а саме було запропоновано створити такий фонд у складі спеціального фонду Державного бюджету України.

Наразі завершено розробку двох нових законопроектів «Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» в частині удосконалення механізму фінансування поводження з радіоактивними відходами і «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення фінансового забезпечення поводження з радіоактивними відходами» та подано їх на розгляд і погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади. Після опрацювання та погодження центральними органами виконавчої влади вищезазначених законопроектів, вони будуть подані в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України.

Щодо визначення подальших завдань і заходів, які реалізовуватимуться у сфері поводження з радіоактивними відходами після 2017 року, їх пріоритетності, термінів виконання, обсягів фінансування з урахуванням реалій державного бюджету та можливостей залучення міжнародної технічної допомоги.

Державне агентство України з управління зоною відчуження у січні 2017 року ініціювало перегляд Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами з метою внесення до неї змін в частині обсягів фінансування (з розподілом за роками), передбачивши заходи з реалізації програми на 5-10 років, починаючи з 2018 року. Наразі проводиться узагальнення пропозицій заінтересованих міністерств і відомств щодо внесення змін до цієї програми.

Щодо удосконалення Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництва комплексу «Вектор» та експлуатації його об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2011 № 196, зокрема, у частині визначення критеріїв розподілу бюджетних коштів між їх одержувачами; врахування в повному обсязі вимог Бюджетного кодексу України (абзац 7

частини 7 статті 20) щодо необхідності визначення завдання головного розпорядника бюджетних коштів, розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня (одержувачів бюджетних коштів); визначення порядку звітування про виконання бюджетної програми (у тому числі щодо її результативних показників) та заходів впливу в разі її невиконання.

Удосконалення Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництва комплексу «Вектор» та експлуатації його об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2011 № 196, передбачається шляхом внесення змін до цієї постанови у частині визначення завдань головного розпорядника бюджетних коштів та порядку звітування про виконання бюджетної програми.

Щодо визначення джерел фінансування робіт з добудови двох сховищ першої черги комплексу виробництв «Вектор» та будівництва сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертатимуться з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій, обсягів фінансування та термінів виконання таких робіт.

Джерелом фінансування робіт з добудови двох сховищ першої черги комплексу виробництв «Вектор» та будівництва сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертатимуться з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій є Державний бюджет України шляхом реалізації відповідних державних інвестиційних проектів.

Щодо вирішення організаційних питань призначення заступників Голови ДАЗВ.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 96-р оголошено конкурс на зайняття вакантних посад першого заступника та заступника Голови державного агентства з управління зоною відчуження.

Щодо посилення заходів внутрішнього контролю за діяльністю у сфері поводження з радіоактивними відходами, у тому числі шляхом додаткового застосування інструментів попереднього та поточного (оперативного) контролю, внесення необхідних змін до посадових інструкцій, внутрішніх правил і регламентів.

Згідно з Порядком визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В», затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної служби від 06.04.2016 № 72, на кожного працівника ДАЗВ розроблено спеціальні вимоги відповідно до його посадових обов'язків.

Опрацьовуються пропозиції щодо посилення внутрішнього контролю за діяльністю у сфері поводження з радіоактивними відходами на державних підприємствах, що знаходяться в сфері управління ДАЗВ, та готуються заходи для внесення відповідних змін до інструкцій, внутрішніх правил і регламентів підвідомчих підприємств.

Щодо належного виконання робіт з ліквідації наслідків радіаційної аварії, яка сталась на сховищах № 5, 6, 7 ДСП «Київський ДМСК», та запобігання виникненню таких ситуацій у майбутньому.

Для мінімізації наслідків радіаційної аварії на сховищах № 5, 6, 7 ПЗРВ ДСП «Київський ДМСК» та приведення їх (сховищ) до екологічно безпечного стану передбачається вилучити радіоактивні відходи із цих сховищ та перевезти їх у сховища комплексу виробництв «Вектор». З цією метою наразі завершується розробка відповідного державного інвестиційного проекту.

Для запобігання виникненню подібних аварійних ситуацій передбачається, використовуючи набутий досвід при мінімізації наслідків радіаційної аварії на сховищах № 5, 6, 7 ПЗРВ ДСП «Київський ДМСК», також вилучити радіоактивні відходи із всіх приповерхневих сховищ та перевезти їх у сховища комплексу виробництв «Вектор». З цією метою передбачається розробити відповідну програму та забезпечити її фінансування.

Після переміщення до комплексу виробництв «Вектор» всіх радіоактивних відходів, що зберігаються на ДСП «Київський ДМСК», в подальшому передбачається використовувати технологію тільки «контейнерного зберігання радіоактивних відходів».

Щодо забезпечення інтенсивного процесу вивільнення потужностей спеціалізованих комбінатів для здійснення подальшого належного обслуговування закріплених за ними територій, а також ліквідації потенційно можливих радіаційних аварій.

Розроблено логістичний план (графік) перевезень відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання на ЦСВДВ у 2017-2020 роках, яким передбачається періодичність, найменування та кількість ДВ, що будуть перевозитися. У зазначеному логістичному плані враховані також заходи щодо проведення «гарячих» випробувань на ЦСВДВ.

У 2017 році заплановано перевезення відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання із Київського, Харківського та Дніпропетровського ДМСК.

ДСП «Харківський ДМСК» розробило та подало до Держатомрегулювання технічні специфікації на партію радіоактивних відходів, забруднених радіонуклідами природного походження. Після отримання відповідного дозволу планується у 2017 році перевезти ці відходи для захоронення у сховищах комплексу виробництв «Вектор».

Щодо своєчасного проходження навчання й атестації (підвищення кваліфікації) фахівців у сфері поводження з радіоактивними відходами.

У 2017 році навчання і атестація (підвищення кваліфікації) у сфері поводження з радіоактивними відходами в Українському радіологічному учбовому центрі передбачається для 62 працівників Державної корпорації УкрДО «Радон». Проведення першого навчального курсу за темою «Радіаційна безпека поводження з радіоактивними відходами» заплановано у квітні 2017 року.

Також, для керівного, інженерно-технічного та робочого персоналу ДСП «ЦППРВ» складені Плани-графіки підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації на 2017 рік. Загальна кількість запланованих у 2017 році для навчання працівників ДСП «ЦППРВ» складає 175 осіб.

Щодо посилення контролю за веденням Головним інформаційно-аналітичним центром ДК «УкрДО «Радон» Державного реєстру радіоактивних відходів, Державного кадастру сховищ радіоактивних відходів та переліку місць тимчасового зберігання радіоактивних відходів, а також проведення державної інвентаризації радіоактивних відходів.

У 2016 році проведено 6-ту державну інвентаризацію радіоактивних відходів, оформлено Зведений звіт про результати державної інвентаризації радіоактивних відходів передано до Головного інформаційно-аналітичного центру обліку РАВ ДК «УкрДО «Радон». Наказом ДАЗВ від 30.12.2016 № 151 затверджено результати шостої державної інвентаризації радіоактивних відходів.

Матеріали державних інвентаризацій радіоактивних відходів зберігаються на паперових і електронних носіях. Електронні документи розміщуються на сервері Системи обліку РАВ, до якого організовано обмежений доступ. Для забезпечення надійності зберігання даних Системи обліку РАВ організовано резервування електронної інформації на окремому жорсткому диску, який зберігається у сейфі. У тому ж сейфі зберігаються матеріали на паперових носіях.

Разом з тим, зазначаємо, що в рамках міжнародної технічної допомоги у 2016 році Державна корпорація «Українське державне об'єднання «Радон» отримала програмне забезпечення для ведення Державного реєстру радіоактивних відходів та Державного кадастру сховищ радіоактивних відходів та переліку місць тимчасового зберігання радіоактивних відходів. З метою збереження відповідної інформації ДК «УкрДО «Радон» орендує у хостінг-провайдера сервер з двома жорсткими дисками, на одному з яких зберігається поточна інформація, а на другому – постійна резервна копія. Окрім цього, вся інформація зберігається на комп'ютерах головного інформаційно аналітичного центру, на сервері ДК «УкрДО «Радон» та на підприємствах, де проводилися державні інвентаризації радіоактивних відходів.

Щодо своєчасного впровадження результатів проектних робіт, виконаних за бюджетні кошти.

Всі проектні роботи виконуються згідно Планів заходів з виконання відповідних бюджетних програм у повному обсязі. Документація надається замовникам будівництва. За результатами розробки проектної документації замовник надає відповідні інвестиційні проекти на розгляд Міжвідомчої комісії з питань державних інвестиційних проектів для забезпечення фінансування будівництва.

З метою забезпечення будівництва об'єктів за раніше розробленою проектною документацією, а саме: будівництво першої черги комплексу виробництв «Вектор», консервація сховищ ПЗРВ «Буряківка», забезпечення інженерно-технічних засобів охорони системи фізичного захисту ПЗРВ «Підлісний» та будівництво сховища для довгострокового зберігання осклованих високоактивних радіоактивних відходів, що повертатимуться із Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС, ДАЗВ спільно з ДСП «ЦППРВ» та ДСП «УКБЗВ» розробило у 2016 році державний інвестиційний проект «Будівництво об'єктів державної системи поводження з радіоактивними відходами на території зони відчуження», який відібрано Міжвідомчою комісією з питань державних інвестиційних проектів для фінансування у 2017-2019 роках.

Проте слід зазначити, що такі об'єкти як перша черга комплексу виробництв «Вектор» та сховище для довгострокового зберігання осклованих високоактивних радіоактивних відходів у поточному році не забезпечено фінансуванням, що фактично унеможливило своєчасне впровадження результатів проектів зазначених об'єктів будівництва.

Щодо підготовки пропозицій стосовно реалізації Порядку управління ризиками в ДАЗВ (затверджений наказом ДАЗВ від 15.08.2016 № 95).

Згідно з Методичними рекомендаціями з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 № 995, розроблено порядок управління ризиками в ДАЗВ.

Наразі опрацьовуються пропозиції до Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів, після чого він буде поданий на затвердження до Голови ДАЗВ.

Щодо виконання ДСП «Дніпропетровський ДМСК» прийнятих ним за підсумками здійсненого у 2015 році державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) рішень щодо повернення коштів до державного бюджету.

Згідно затвердженого графіку погашення заборгованості, який було складено по надлишково виплачених коштах по заробітній платі головному бухгалтеру Тищенко Л.І. та інженеру-будівнику Спасову В.І., до державного бюджету повернено:

по надлишково виплачених коштах по заробітній платі головному бухгалтеру Тищенко Л.І. на загальну суму 21999,00 грн., станом на 16.02.2017 погашено 12000,00 грн. Остаточне погашення надлишково виплачених коштів по заробітній платі головним бухгалтером Тищенко Л.І. буде здійснено згідно графіку у жовтні 2017 року;

по надлишково виплачених коштах по заробітній платі інженеру-будівнику Спасову В.І. на загальну суму 12600,00 грн., станом на 16.02.2017 заборгованість погашена повністю у сумі 12600,00 грн.

Щодо дотримання бюджетного законодавства одержувачами бюджетних коштів при плануванні та використанні коштів державного бюджету.

Державне агентство України з управління зоною відчуження посилює контроль щодо дотримання бюджетного законодавства одержувачами бюджетних коштів за такими критеріями:

за достовірністю визначення потреби в бюджетних коштах при складанні планових бюджетних показників;

за відповідністю планів використання бюджетних коштів показникам розпису бюджету за бюджетною програмою;

при складанні та затвердженні планів робіт та звітів про їх виконання одержувачів бюджетних коштів відповідно паспорту та плану заходів з виконання бюджетної програми;

при складанні фінансової та бюджетної звітності відповідно до установленого законодавством порядку.